

GAZDAG SZEGÉNY VILÁG

Fejlődésméleti koncepciók és a világgazdaság szerkezete

TARTALOM

<i>KERÉKGYÁRTÓ GYÖRGY:</i> KÖSZÖNTŐ	9
<i>KORNAI JÁNOS</i>	11
<i>MÉSZÁROS TAMÁS</i>	13
<i>BABANÁSZISZ SZTERGIOSZ:</i> CURRICULUM VITAE	15
<i>BABANÁSZISZ SZTERGIOSZ:</i> ÚJ FEJLŐDÉSI STRATÉGIÁK ÉS MODELLEK	17
<i>KERÉKGYÁRTÓ GYÖRGY:</i> IPAR, EGYETEM, KORMÁNYZAT SZEREPE AZ INNOVÁCIÓS FOLYAMATBAN	39
<i>LIGETI ZSOMBOR:</i> A JÖVEDELEMEGYENLŐTLENSÉG ALAKULÁSA MAGYARORSZÁGON – A KUZNETS-GÖRBE	53
<i>GALLA VIKTÓRIA:</i> A GINI-INDEX ÉS ALKALMAZÁSAI MAGYARORSZÁGON	65
<i>DUSEK TAMÁS:</i> A TÉRFELOSZTÁS CÉLJAI ÉS A TÉRGAZDASÁGI MODELLALKOTÁS EGYES KÉRDÉSEI AZ ÚJ GAZDASÁGFÖLDRAJZBAN	83
<i>MEYER DIETMAR:</i> EGYENLŐSÉG VERSUS HATÉKONYSÁG – A FELZÁRKÓZÁS DILEMMÁJA	93
<i>SZLÁVIK JÁNOS:</i> A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS MINT EGY LEHETSÉGES MEGOLDÁS	108
<i>SÁNDOR KERÉKES:</i> STEPPING INTO THE EUROPEAN UNION: WELFARE AND ENVIRONMENTAL PROTECTION	119

KEDVES SZTERJOSZ!

Amikor első ízben találkoztam Babanaszisz Szerjossal, nem a közgazdász-kollega szerepében ismerkedtem meg vele, hanem egy épülő társasház ügyeinek intézése közben. A Kádár-korszak közepén történt; akkor épült az a társasház, ahol azután huszonöt éven át laktunk. Szerjosz nem maga készült odaköltözni, hanem az akkor éppen távollévő hűgát képviselte. Tulajdonképpen többet tudhattam meg így Szerjoszról, az *emberről*, mintha mondjuk egy előadását hallgattam volna meg vagy egy cikkét olvastam volna el. Ez az akkori félig-bürokratikus, félig-piaci lakásszektor tele volt önző, kizárólag a saját érdekeikért másokon keresztültáposni kész emberekkel, tele volt hazugsággal, inkorrektsséggel, „linkséggel”. Szerjosz önzetlensége már abban is megmutatkozott, hogy nem is a maga lakáskörülményeinek javításáért szállt síkra, hanem a testvére érdekeit képviselte. Mintaszerűen korrekt volt, mindig megtartotta, amit ígért, nem felületesen, hanem gondosan és racionálisan szólott hozzá a vitatott kérdésekhez. Bizalommal volt azok iránt, akiket megbízhatónak tekintett és benne is tökéletesen meg lehetett bízni. Miközben mások örökké bosszankodtak és ingerlékenyek lettek, Szerjoszból nyugalom és jó kedély áradt. Csupa olyan vonzó emberi vonás, amit később még jobban megismertem benne, azok után, hogy a közös szakmai érdeklődés is közelebb hozott bennünket egymáshoz.

Polgárháború dúlt Görögországban, amikor Szerjosz szülei elhagyták hazájukat és Magyarországra költöztek. A 14 éves kamasz fiú hamar elsajátította a magyar nyelvet és a középiskola befejezése után a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen végezte el tanulmányait. Első munkahelye a Budapesti Műszaki Egyetem Politikai Gazdaságtani Tanszéke volt – az volt az első és, Magyarországon, az volt az utolsó. Ritkaság az ennyire sima, egyenletes, kitérő nélküli pályafutás. Itt lett tanársegéd, adjunktus, docens, és végül professzor. És itt kapta meg, kollegái megbecsülésének jeleként, már a hazájába való visszatérése után, a dizsdoktori címet is.

Szerjosz Babanaszisz vérbeli kutató. Jó érzéssel látta meg, melyek a kutatásra leginkább érdemes témák, amelyek intellektuálisan izgalmasak és a magyar, a görög és az európai társadalom számára relevánsak. Nem az Előszó feladata felsorolni műveit, inkább csak egyet emelek ki, példaként. 1981-ben lett akadémiai doktor. Disszertációjának már a címe is felkelti az olvasó érdeklődését: „A gazdasági fejlődés egy dél-európai modellje”, Manapság sok közgazdász azonnal fejest ugrik a mába, s figyelme leszűkül a jelen problémáira. Babanaszisz műve eltér a szokványostól, s Görögország évszázados történelmébe beleágyazva próbálja megérteni fejlődésének sajátosságait. Nem meglepő, hogy a munka nem csak Magyarországon kapott elismerést, hanem Görögországban is, ahol a munka kötelező irodalom lett valamennyi egyetemen. Nevét országszerte megismerték.

Szerjosz lelkiismeretes és termékeny munkása volt a magyar közgazdaságtudománynak és felsőoktatásnak. Százféle szál köti országunkhoz: az ifjúság, a tanulás, a munkahelyek, a diákok, a barátok. Nagyon halvány, magyar fülnek kedves akcentussal, tökéletesen beszél nyelvünket. De miközben ide, Budapestre, Magyarországra is kötődik – mindig megmaradt görögnek. A történelem vihara Magyarországra sodorta; amit ettől az országtól kapott, azt százszorosán meghálálta. Ám miközben itt élt hosszú időn át, reménykedett abban, hogy egyszer majd hazatérhet. S amikor Papandreu miniszterelnök hazahívta, örömmel ment.

Szterjosz ugyanolyan lelkiismeretes, diákjaival figyelmesen törődő tanár maradt Görögországban, mint amilyenek a budapesti Műegyetemen bizonyult. Tanított az athéni egyetemen, majd az Égei Egyetemen működött, 16 éven át a közgazdaságtudomány professzoraként. Nyugdíjba vonulása óta az athéni Pantiosz egyetemen tanít, mint emeritus vendégprofesszor.

Sorra kerültek ki a keze alól fontos és érdekes kutatási eredmények. Most ismét csak egyet említek közülük: azt a tanulmányt, amelyet Los Angelesben adott elő és amelynek címe: „Görögország: Az Európai Unióban folytatott tevékenységének tanulságai”. Éppen ez az a megközelítés, amelyre oly nagy szüksége van pl. azoknak az országoknak, köztük Magyarországnak, amelyek most csatlakoztak az EU-hoz. Jó lenne minél inkább hasznosítani a korábban belépő országok tapasztalatait, elkerülni azok tévedéseit, követni a jó mintákat. Ehhez ad konstruktív segítséget Babanaszisz munkája, ebben a fontos írásban, de más tanulmányaiban is.

Szterjosz nem csak írásaival és tanári tevékenységével járult hozzá országa fejlődéséhez, hanem közvetlenül is bekapcsolódott, sokféle formában, a gazdasági életbe. 1982 és 1985 között tagja volt a Görög Nemzeti Tanácsnak, később néhány éven át a Nemzetgazdasági Minisztérium tanácsadója. A 90-es években igen magas beosztást kap, a Görög Távközlési Társaság (OTE) elnöke, majd a HELLASCOM Rt elnöke. Itt közvetlen tapasztalatból tanulja meg, hogyan működik egy óriásvállalat – és ez az első kézből szerzett tudás tovább gazdagítja tudományos munkásságát.

Szterjosz, miközben nagy erőbedobással vetette bele magát a görög életbe, sohasem feledkezett meg második hazájáról, Magyarországról. Százféle formában, nem csak szavakkal, de tettekkel is kifejezte hűségét és lojalitását. Folyamatosan szervezte és szervezi még ma is a közgazdasági és műegyetemi hallgatók görög-magyar csereprogramját, amelynek keretében magyar diákok látogatnak Görögországba, s görög diákok Magyarországra. Időről-időre Budapestre látogat, ahol mindig nagy érdeklődés fogadja előadásait.

Hálás vagyok Szterjosznak azért a figyelemért, amit munkásságom iránt tanúsított. Ő volt a motorja azoknak az akcióknak, amelyek végeredményeként cikkeim egy gyűjteménye megjelent görög nyelven. Noha Budapesten is találkoztunk jó néhányszor, akkor volt igazán elemében, amikor Görögországban találkoztunk. Akkor újra találkoztunk, feleségemmel együtt azzal a Szterjossal, akiről a bevezető sorokban beszéltem: a vidám és jó humorú emberrel, a görög táj, a görög zene és tánc, a görög ételek rajongójával és lelkes propagátorával, a figyelmes és tapintatos házigazdával, a szórakoztató beszélgetőpartnerrel.

A magam személyes élményeiről írtam, de sokan mások – magyar közgazdászok, tanárok, diákok, kollegák, szomszédok és alkalmi beszélgető partnerek – bizonyára sok más hasonló történetet, és hasonló elismeréseket fűzhetnének hozzá az én szavaimhoz. Kedves Szterjosz, magyarországi barátaid jó egészséges, vidám és termékeny hosszú életet kívánnak Neked!

Kornai János